

KUST KUHU, KUIDAS JA MIKS ON RÄNNANUD TANTSU- JA LIIKUMISKULTUUR

RÄNDETEEMALINE TUNNIKAVA

SISUKORD

[TUNNIKAVA](#)

[ESITLUS](#)

KULTUURIMINISTEERIUM

Rändeteemalised tunnikavad on välja töötatud projekti „Jagatud teekonnad“ raames, mida kaasrahastavad Euroopa Komisjon, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Eesti Kultuuriministeerium ja Eesti Välisministeerium arengu- ja humanitaarabi vahenditest.

KUST KUHU, KUIDAS JA MIKS ON RÄNNANUD TANTSU- JA LIIKUMISKULTUUR

Vanuseaste	Gümnaasium
Ainelõiming	<ul style="list-style-type: none">- Kehaline kasvatus / liikumisõpetus- Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled- Sotsiaalsed- Kunstiained
Õpitulemused	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">- on enam mõelnud, tähele pannud ja teadlikumaks saanud erinevatest liikumiskultuuridest ja- -traditsioonidest;- on mõelnud ja arutlenud teemade üle nagu rahvusidentiteet, kultuuriline mitmekesisus, multikultuursus;- on saanud kogeda erinevate maade liikumistraditsioone (tants, mäng, sportlik tegevus);- on saanud tunda liikumisest rõõmu.
Kestliku arengu eesmärgid	16. eesmärk: toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi säästva arengu saavutamiseks
Tunni pikkus	3 x 75 min
Meetodid	<ul style="list-style-type: none">- Individuaalne ja rühmatöö, kaasates nutiseadmeid- Vestlus ja arutelu- Esitlus, kasutades multimeedia vahendeid- Õppimine ja praktiline harjutamine- Kaasõpilaste juhendamine
Õppevahendid tunni läbiviimiseks	<ul style="list-style-type: none">- Liikumist võimaldav ruum- Muusika kuulamise ja video vaatamise võimalus

I TUND (75 min)

Ettevalmistav kodutöö

- ▶ Õpilased leiavad ühe liikumistraditsiooni (tants, mäng, sportlik tegevus), mis on pärit kindlast riigist või piirkonnast (nt mäng „Kuldseid väravad“ – vene rahvamäng; tants krakovjakk – poola rahvalik tants; *mõlkky* - Soome viskemäng vms).
- ▶ Õpilased õpivad selgeks mõned sellele liikumistraditsioonile omased liigutused/sammud vms ning toovad selle tegevuse esimesse tundi kaasa sellisena, et oskaksid selle päritolu teistele selgitada ja seda demonstreerida.

Mänguline sissejuhatus ettevalmistava kodutöö alusel (15 min)

- ▶ Õpilased reastavad end klassiga tähestikuliselt järjekorda vastavalt sellele, mis tähega algavad riigid, kust nende valitud tegevused pärit on (seda eelnevalt ja mängu käigus teistele ütlemata, nimetada tohib vaid algustähte).
- ▶ Õpilased nimetavad järjekorras oma riigi. Saame teada riigid ning kas järjekord on tähestikuliselt õige. Vajadusel korrigeerige järjekorda.
- ▶ Õpilased koonduvad moodustunud järjekorras 4–5-liikmelistesse gruppidesse. Kokku moodustub 4–6 gruppi.

Grupitöö (20 min)

- ▶ Gruppides tutvustavad õpilased üksteisele vestluse ja vajadusel ka ettenäitamise abil valitud tegevusi – mängu, tantse, spordialasid. (Igal õpilasel on aega umbes 5 minutit).
- ▶ Õpilased arutavad, mida keegi leidis. Kust leidis, miks ta just selle valis ja millist versiooni sellest tegevusest teab? Võimalik, et grupiliikmetel on samad tegevused või ühe tegevuse eri versioonid.
- ▶ Õpilased valivad oma gruppidele koos välja ühe tegevuse, mida põhjalikumalt tundma õppida ja seda ka 2. ja 3. tunnis klassikaaslastele tutvustada.

Arutelu kogu klassiga (10 min)

- ▶ Kas ja kuidas võib liikumistraditsioonides väljenduda rahvuslik või regionaalne eripärane (näiteks seoses kliima, temperamendi, ajaloo vms-ga).

Tegevus õpetaja juhendamisel (20 min)

- ▶ Eesti rahvatantsu kaerajaan õppimine. Nii liikumine kui muusika on leitav lisatud lingilt <https://www.youtube.com/watch?v=xwUUq29YR9o>

Arutelu (10 min)

- ▶ Kas märkame, et see on eestlastele kuidagi omane tants? Kuidas või mille alusel saame aru, et see on eesti rahvatants?

Kodutöö järgmiseks tunniks

- ▶ Paluge õpilastel valida välja üks tegevus rühmas tutvustatutest (tants, mäng vms), teha selle kohta põhjalikum uurimus ning olla oma grupiga valmis seda kogu klassile õpetama. Õpilased uurivad, kuidas on nende tutvustatud liikumistraditsioon ajas muutunud ning kas ja kuidas on seda mõjutanud ränne.

II TUND (75 min)**Mänguline sissejuhatus (15 min)**

- ▶ Õpilased kujutavad ruumi pörandat ette mõttelise maailmakaardina ning lepivad kokku, kus üks või teine kontinent paikneb. Sellest lähtuvalt paigutavad kõik õpilased end „kaardil“ kohta, kust on pärit nende rühma valitud tegevus. Teised rühmad proovivad ära arvata, mis riigiga on tegu ning milline tegevus sealt võiks pärineda.

Grupitöö (20 min)

- ▶ Kodutööna on iga 1. tunnis moodustatud grupp valmistanud ette ühe liikumistraditsiooni, mida teistele tutvustada. Nüüd võtavad klassis moodustunud grupid omavahel paaridesse. Näiteks 1. ja 2. grupp on paar, 3. ja 4. grupp on paar jne. Iga paarist õpetab üks grupp teisele oma valitud liikumistraditsiooni koos vajaliku tausta ja lisaselgitustega (selleks on aega 20 minutit). Järgmises tunnis vahetatakse rollid ja grupp, kes 2. tunnis õppis, on nüüd õpetaja rollis.

Arutelu kogu klassiga (10 min)

- ▶ Kas ja kuidas on need (täna sel tunnil) kogetud tegevused ajas muutunud?
- ▶ Millised kohandused ja mugandused on toimunud nende teekonnal ühest riigist teise? Kuidas üldiselt liikumistraditsioonid rändavad/muutuvad (nt Ameerika pesapalli mängimine Euroopas)?

Tegevus õpetaja juhendamisel (20 min)

- ▶ Õpetaja valib ühe tegevuse ja õpetab seda klassile. Liikumised ja muusika on leitavad lisatud linkidelt.
- Vene rahvatantsu „Subbota“ õppimine <https://www.youtube.com/watch?v=zmdxjXthnDU>
- VÕI
- Leedu tantsu „Kohaanuška“ õppimine <https://www.youtube.com/watch?v=QRmKXZyEIZ8>

Arutelu (10 min)

- ▶ Kas märkame, et see on rahvusele kuidagi omane tants? Kuidas või mille alusel saame aru, et see on **vene/leedu** rahvatants (muusika, rütm, liigutused, aksessuaarid, rahvariided vms)?
- ▶ Kuidas on omavahel seotud rahvusidentiteet ja liikumistraditsioonid? Kuidas mõjutavad liikumistraditsioonide muutumist erinevate rahvuste kokkupuuted?

Kodutöö järgmiseks tunniks

- ▶ Need grupid, kes selles tunnis ei õpetanud teistele enda valitud liikumistraditsiooni, on valmis seda tegema järgmises tunnis.

III TUND (75 min)**Sissejuhatus (10 min)**

- ▶ Õpilased leiavad ruumis sobiva koha ja asendi, et saaksid lõdvestuda (pikali, istudes vms). Juhendage õpilasi järgnevalt: „*Sule silmad ja kuula muusikat, proovi ette kujutada, milline tantsustiil selle muusikaga kokku käib. Millisest maailmapaigast see võiks pärineda, kuhu ja kuidas see aegade jooksul on rännanud?*“

Õpetaja valib ise 3–5 võimalikult erinevat muusikakatkendit, näiteks: [Aafrika trummid](#), [Argentiina tango](#), [India Bollywood](#), [afrobeat Ghanast](#), [swingtantsud USAst](#) vms.

- ▶ Kui ruumis on video näitamise võimalus, võib harjutust teha nii, et kõigepealt kujutavad õpilased ette, milline tantsustiil muusikanäitega võiks kokku sobida ja hiljem saavad seda ka videos näha.

Arutelu paarides (5 min)

- ▶ Jagage oma mõtteid. Kuidas erinesid muusikanäited üksteisest meeleolu, rütmi, meloodia jms poolest? Kuidas mõjutab muusika iseloom liikumist? Kuidas mõjutab kultuurikeskkond, milles elatakse, kombeid ja traditsioone?

Grupitöö (20 min)

- ▶ Jätkub 2. tunnis alguse saanud tegevus, kus varem õppijate rollis olnud grupp õpetab nüüd enda liikumistraditsiooni teisele grupile.

Arutelu kogu klassiga (10 min)

- ▶ Kas ja kuidas on need (täna sel tunnil) kogetud tegevused ajas muutunud?
- ▶ Millised kohandused ja mugandused on toimunud nende rändel ühest riigist teise? Kuidas üldiselt liikumistraditsioonid rändavad/muutuvad (nt ameerika pesapalli mängimine Euroopas, ameerika jalgpall, soome saapaheide, aafrika algupära ning Kuuba ja Ameerika kaudu maailmas populaarseks saanud muusika- ja tantsustiil rumba, iiri tants jne)
- ▶ Kui paljud liikumistraditsioonid on pigem asukohapõhised (nt eesti rahvatants)?

Tegevus õpetaja juhendamisel (20 min)

- ▶ Õpetaja valib ühe tegevuse ja õpetab seda klassile. Liikumised ja muusika on leitavad lisatud linkidelt.
- Ungari rahvatantsu „Tšardaš“ (osaline) õppimine <https://www.youtube.com/watch?v=zEFnKpkfAzo>
VÕI
- Kreeka rahvatantsu „Zirtaki“ (osaline) õppimine <https://www.youtube.com/watch?v=par4zqR6n80>

Arutelu (10 min)

- ▶ Kas märkame, et see on rahvusele kuidagi omane tants? Kuidas või mille alusel saame aru, et see on **ungari/kreeka** rahvatants (muusika, rütm, liigutused, aksessuaarid, rahvariided vms)?
- ▶ Kas ja milline on õpilaste roll tänasel päeval kultuuripärandi säilitajana? Kas õpilased tunnevad mingit kindlat rahvusidentiteeti? Kas maailmas ringi liikudes tunnevad nad huvi selle maa liikumiskultuuri (mäng-tants-sport) vastu? Kas õpilased tajuvad liikumistraditsioonides rahvuslikke eripärasid? Millistes traditsioonides on rohkem/vähem rahvuslikke eripärasid (mäng-tants-sport)?
- ▶ Arutlege, mille üle nende kolme tunni jooksul kõige enam õpilased mõtlesid. Mida hakkasid enam tähele panema, millised mõttekäigud olid juba varasemast tuttavad? Kas ja mis täpselt muutus õpilaste arusaamas erinevatest liikumiskultuuridest ja -traditsioonidest? Mida oleksid õpilased neis tundides soovinud veel teada-kogeda?

Võimalik jätku-tegevus

- ▶ Õpilased kirjutavad, kuidas on nende kogemusele tuginedes tantsu- ja liikumiskultuur rännanud.